

GEMENSAM STÅNDPUNKT (EG) nr 19/96

antagen av rådet den 19 mars 1996

inför antagandet av rådets förordning (EG) nr . . /96 om utvecklingsamarbete med Sydafrika

(96/C 134/03)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT
FÖLJANDE

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 130 W i detta,

med beaktande av kommissionens förslag ⁽¹⁾,i enlighet med det i artikel 189c i fördraget angivna förfarandet ⁽²⁾, och

med beaktande av följande:

Gemenskapens politik gentemot Sydafrika kännetecknades tidigare av negativa åtgärder, handelsembargo och ekonomiska sanktioner, vilka riktades mot den regering som var ansvarig för apartheidpolitiken, samt positiva åtgärder i form av stöd till de folkgrupper som var utsatta för apartheidsystemet, inom ramen för specialprogrammet för bistånd genom icke-statliga organisationer.

Efter valen i april 1994 och upprättandet av en demokratisk regering har gemenskapen inriktat sig på strategin att stödja den politik och de reformer som de nationella myndigheterna bedriver.

I sin deklaration av den 25 maj 1993 uttryckte rådet sitt stöd för upprättandet av demokratiska strukturer.

Rådet upprepade den 19 april 1994 i sin deklaration om de framtida förbindelserna mellan gemenskapen och Sydafrika sitt stöd för att förstärka samarbetet med Sydafrika genom att koncentrera gemenskapens stöd till de sektorer som antas kunna förbättra befolkningens levnadsvillkor och särskilt de mest eftersatta grupperna.

Samarbetsavtalet mellan Europeiska gemenskapen och Republiken Sydafrika, undertecknat i Pretoria i oktober 1994, har som mål att främja en harmonisk och hållbar

socioekonomisk utveckling och utgör ett första steg mot att etablera ett långsiktigt samarbete med detta land, och redan den 31 mars 1995 förelade kommissionen rådet ett förslag till förhandlingsdirektiv.

Den budgetansvariga myndigheten beslutade inom ramen för 1986 års budget att skapa en budgetrubrik för stöd till utvecklingsåtgärder i detta land.

Det är lämpligt att bestämma villkoren för förvaltningen av de ekonomiska medel som anslagits av gemenskapen för genomförandet av detta samarbete.

Ett finansiellt referensbelopp, i enlighet med punkt 2 i Europaparlamentets, rådets och kommissionens deklaration av den 6 mars 1995, införs i denna förordning för hela programtiden utan att detta påverkar den budgetansvariga myndighetens behörighet i enlighet med fördraget.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Gemenskapen skall genomföra ett ekonomiskt och tekniskt samarbete med Sydafrika till stöd för den politik och de reformer som det landets nationella myndigheter bedriver.

Gemenskapens samarbetsprogram, kallat "Europeiska programmet för återuppbyggnad och utveckling i Sydafrika", har som mål att bidra till en hållbar och harmonisk, ekonomisk och social utveckling i landet och att befästa grunderna för ett demokratiskt samhälle och en rättsstat, med respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna.

I detta sammanhang ger gemenskapen i första hand sitt stöd till åtgärder till förmån för de mest eftersatta grupperna i den sydafrikanska befolkningen.

Artikel 2

1. De samarbetsåtgärder som skall genomföras i enlighet med denna förordning är i huvudsak inriktade på följande områden:

⁽¹⁾ EGT nr C 235, 9.9.1995, s. 5.

⁽²⁾ Europaparlamentets yttrande av den 10 oktober 1995 (EGT nr C 287, 30.10.1995, s. 29), rådets gemensamma ståndpunkt av den ... (ännu ej offentliggjord i EGT) och Europaparlamentets beslut av den ... (ännu ej offentliggjord i EGT).

- Stöd till demokratiseringsprocessen och försvaret av de mänskliga rättigheterna.
- Undervisning och utbildning.
- Hälsa.
- Landsbygdsutveckling.
- Stadsutveckling och subventionerade bostäder.
- Stöd till och samarbete med den privata sektorn, särskilt till små och medelstora företag.
- Förstärkning av institutionerna och organisation av lokala samfälligheter.
- Regionalt samarbete och integration.
- Miljöskydd.

2. Vid genomförandet av samarbetsåtgärderna skall gemenskapen beakta prioriteringarna i det sydafrikanska programmet för återuppbyggnad och utveckling.

Artikel 3

De samarbetsparter som kan få ekonomiskt stöd enligt denna förordning är offentliga nationella, regionala och lokala förvaltningar och byråer, icke-statliga organisationer och organisationer på kollektiv grund, regionala och internationella organisationer, offentliga eller privata institut och aktörer.

Artikel 4

1. De medel som kan användas inom ramen för det samarbete som avses i artikel 1 utgörs bland annat av studier, tekniskt bistånd, utbildning eller andra tjänster, materiel/utrustning och arbeten samt revision och utvärderings- och kontrolluppgag.

2. Gemenskapsfinansieringen, i utländsk eller lokal valuta, kan, beroende på behovet vid genomförandet av samarbetsåtgärderna, bestå i

- utgifter för investeringar med undantag för inköp av fast egendom,
- i välgrundade fall, återkommande kostnader (vilka omfattar utgifter för administration, underhåll och drift) för att garantera bästa möjliga användning av de investeringar som nämns i första strecksatsen och där utnyttjandet tillfälligtvis är betungande för samarbetsparten. I sådana fall skall en plan där det föreskrivs att samarbetsparten skall återta ansvaret för dessa utgifter vid projektets slut bifogas gemenskapens förslag till finansiering.

3. Ett ekonomiskt bidrag från samarbetsparterna, enligt artikel 3, krävs i princip för varje samarbetsåtgärd. Detta bidrag skall begäras inom gränsen för vad som är möjligt

för de berörda samarbetsparterna och med hänsyn till varje åtgärds karaktär. I särskilda fall och när samarbetsparten är en icke-statlig organisation eller en organisation på kollektiv grund får bidraget lämnas i natura beroende på deras möjligheter.

4. Möjligheter till samfinansiering med andra långivare kan sökas särskilt bland medlemsstaterna.

5. Kommissionen får vidta lämpliga åtgärder för att sprida kännedom om gemenskapskaraktären hos det stöd som lämnats enligt denna förordning.

6. För att förverkliga målen avseende konsekvens och komplementaritet, enligt fördraget, och i syfte att garantera stödets optimala effektivitet får kommissionen vidta alla nödvändiga samordningsåtgärder, bland annat

- a) inrättandet av ett system för systematiskt utbyte av information om finansierade åtgärder och om åtgärder med planerad finansiering från gemenskapen och medlemsstaterna,
- b) samordning på platsen för genomförandet av åtgärderna, genom regelbundna möten och informationsutbyte mellan företrädare för kommissionen och medlemsstaterna i det emottagande landet.

7. Kommissionen får i samverkan med medlemsstaterna ta alla initiativ som behövs för att säkerställa en väl fungerande samordning med de berörda långivarna.

Artikel 5

Det ekonomiska stödet enligt denna förordning beviljas i form av icke-återbetalningspliktigt stöd.

Artikel 6

Den fleråriga vägledande programplaneringen för varje mål samt identifieringen och genomförandet av de åtgärder som avses i artikel 2 skall göras inom ramen för en nära dialog med den sydafrikanska regeringen och med beaktande av resultaten av samordningen enligt artikel 4.6 och 4.7.

För att förbereda programplaneringen skall kommissionen, inom ramen för en förstärkt samordning med medlemsstaterna, även på plats, upprätta ett sammanfattande dokument för en samarbetsstrategi, vilket skall granskas av den kommitté som avses i artikel 8, nedan kallad "kommittén". Kommissionen skall till kommittén överlämna det fleråriga vägledande program som upprättas på

grundval av denna granskning, för att möjliggöra ett åsiktsutbyte som skall äga rum på begäran av kommissionen eller en eller flera medlemmar i kommittén. Om det inte är möjligt att nå fram till önskvärd enighet om det sammanfattande dokumentet eller programmet skall kommittén yttra sig enligt det förfarande som anges i artikel 8. Samma förfarande skall tillämpas om det visar sig nödvändigt att göra ändringar i programmet.

Artikel 7

1. Kommissionen är ansvarig för att handlägga, besluta om och förvalta de åtgärder som avses i denna förordning i enlighet med gällande budgetförfaranden och andra förfaranden, särskilt de som föreskrivs i budgetförordningen för Europeiska gemenskapernas allmänna budget.

2. För att garantera insyn och förverkligande av de mål som avses i artikel 4.6 skall kommissionen till medlemsstaterna och deras företrädare på platsen överlämna beskrivningar av de enskilda projekten så snart som beslutet om handläggning har tagits. Kommissionen skall därefter uppdatera dessa beskrivningar och överlämna dem till medlemsstaterna.

3. De beslut som avser åtgärder för vilka finansieringen enligt denna förordning överskrider 2 miljoner ecu för varje enskild åtgärd och varje ändring av dessa åtgärder som medför att det överenskomna initialbeloppet för åtgärden överskrids med mer än 20 %, samt de förslag till grundläggande ändringar som kan förutses som en följd av problem som uppstått vid fullgörandet av redan igångsatta projekt skall antas enligt förfarandet i artikel 8.

När det överskridande som avses i föregående stycke uppgår till mer än 4 miljoner ecu men understiger 20 % av det inledande åtagandet skall kommitténs yttrande inhämtas enligt ett förenklat och påskyndat förfarande.

Kommissionen skall på ett kortfattat sätt informera kommittén om de beslut om finansiering som den avser att fatta beträffande projekt och program där beloppet understiger 2 miljoner ecu. Denna information skall ges senast en vecka innan beslutet skall fattas.

4. Varje överenskommelse eller avtal om finansiering som sluts i enlighet med denna förordning skall särskilt föreskriva att kommissionen och revisionsrätten får företa kontroller på platsen på sedvanligt sätt som kommissionen bestämmer inom ramen för gällande bestämmelser, särskilt bestämmelserna i budgetförordningen för Europeiska gemenskapernas allmänna budget.

5. Om åtgärderna utgörs av finansieringsöverenskommelser mellan gemenskapen och Sydafrika skall det i dessa föreskrivas att skatter och övriga avgifter inte kommer att finansieras av gemenskapen.

6. Deltagandet i anbudsfordran och upphandlingsavtal skall vara öppet på lika villkor för alla fysiska och juridiska personer i medlemsstaterna, Sydafrika och AVS-länderna. Det kan utsträckas till andra utvecklingsländer i välgrundade fall och med målsättningen att garantera bästa förhållande mellan kostnad och effektivitet.

7. Leveranserna skall ha sitt ursprung i medlemsstaterna, Sydafrika eller AVS-länderna. I välgrundade undantagsfall kan leveranserna ha sitt ursprung i andra länder.

Artikel 8

1. Kommissionen skall biträdas av en kommitté, som skall bestå av företrädare för medlemsstaterna och ha en företrädare för kommissionen som ordförande.

2. Kommissionens företrädare skall förelägga kommittén ett förslag till åtgärder. Kommittén skall yttra sig över förslaget inom den tid som ordföranden bestämmer med hänsyn till hur brådskande frågan är. Den skall fatta sitt beslut med den majoritet som enligt artikel 148.2 i fördraget skall tillämpas vid beslut som rådet skall fatta på förslag av kommissionen. Vid omröstning inom kommittén skall medlemsstaternas röster vägas enligt ovan nämnda artikel. Ordföranden får inte rösta.

3. a) Kommissionen skall själv anta de föreslagna åtgärderna om de är förenliga med kommitténs yttrande.

b) Om de föreslagna åtgärderna inte är förenliga med kommitténs yttrande eller om inget yttrande avges, skall kommissionen utan dröjsmål föreslå rådet vilka åtgärder som skall vidtas. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet.

Om rådet inte har beslutat inom en månad, skall kommissionen själv besluta att de föreslagna åtgärderna skall vidtas.

Artikel 9

Efter varje budgetår skall kommissionen överlämna en årsrapport till Europaparlamentet och rådet om genomförandet av denna förordning. Denna rapport skall inne-

hålla resultaten av genomförandet av budgeten i fråga om åtaganden och betalningar samt projekt och program som finansierats under året. Den skall innehålla exakt och detaljerad statistisk information om de anbudsförfrågningarna som ägt rum för genomförandet av projekt och program.

Kommissionen skall regelbundet företa utvärderingar av de åtgärder som finansierats av gemenskapen för att fastställa om de mål som ställts upp för åtgärderna uppnåtts och för att dra upp huvudlinjer för att förbättra effektiviteten i framtida åtgärder. Sammanfattningar av utvärderingsrapporterna skall överlämnas till medlemsstaterna. De fullständiga rapporterna skall finnas tillgängliga för de medlemsstater som begär det.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i . . .

Artikel 10

Denna förordning träder i kraft den tredje dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Den upphör att gälla den 31 december 1999.

Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av denna förordning skall vara 500 miljoner ecu för perioden från och med den 1 januari 1996 till och med den 31 december 1999.

De årliga anslagen skall godkännas av den budgetansvariga myndigheten inom ramen för budgetplanen.

På rådets vägnar

Ordförande

RÅDETS MOTIVERING

I. INLEDNING

1. Den 12 maj 1995 lade kommissionen fram ett förslag ⁽¹⁾ om utvecklingsamarbete med Sydafrika som grundade sig på artikel 130w i EG-fördraget.
2. Den 10 oktober ⁽²⁾ avgav Europaparlamentet sitt yttrande efter en första behandling av förslaget.
3. Den 18 mars 1996 antog rådet sin gemensamma ståndpunkt i enlighet med artikel 189c i fördraget.

II. SYFTET MED FÖRSLAGET

Syftet med detta förslag är att skapa en rättslig ram för att kunna genomföra finansiellt, tekniskt och ekonomiskt samarbete genom Europeiska programmet för återuppbyggnad och utveckling i Sydafrika.

III. ANALYS AV DEN GEMENSAMMA STÅNDPUNKTEN

Den gemensamma ståndpunkt som rådet antagit överensstämmer i allt väsentligt med kommissionens förslag i fråga om de åtgärder som anges i denna förordning. Rådet har emellertid infört en rad ändringar i den föreslagna texten som i synnerhet berör följande:

- Artikel 1, där "mänskliga rättigheter" har strukits under.
- Artikel 2, där "miljöskydd" har lagts till, varigenom den ena av Europaparlamentets ändringar införlivas med denna artikel, medan hänvisningen till en hållbar ekonomisk och social utveckling i artikel 1 redan innefattar den andra.
- Artikel 3, där gemenskapens organisationer har lagts till som tänkbara samarbetspartner som kan få ekonomiskt stöd, varigenom ytterligare en av Europaparlamentets ändringar införs.
- Artikel 4, som tar upp de finansiella aspekterna, har omarbetats grundligt i avsikt att göra den mer precis.
- Artikel 6, där ett tillägg har gjorts att programplaneringen skall genomföras med hjälp av täta kontakter med den sydafrikanska regeringen, varigenom åter tanken bakom Europaparlamentets ändring införlivas i artikeln. Dessutom har den kraftigt utökats så att tankegångarna bakom programplaneringen närmare kan utvecklas.
- Artikel 7, som tar upp finansiella aspekter, har också omarbetats avsevärt i syfte att göra den klarare och Europaparlamentets ändringar avseende artikel 7.5 och 7.6 har utvidgats och införlivats med artikeln så att inte bara länder i den sydafrikanska regionen skall kunna delta i anbudsinfördran och upphandlingsavtal utan samtliga AVS-länder. Europaparlamentets ändring avseende den nya artikeln 7.1 a har inte godtagits.
- Artikel 8, där rådet införde en ändring med avseende på det förfarande som gäller för kommittén som skall biträda kommissionen i beslutsfattandet. Ändringen ersatte förfarandet av typ II a i kommissionens förslag med ett förfarande av typ III a. Rådet

⁽¹⁾ EGT nr C 235, 9.9.1995, s. 5.

⁽²⁾ EGT nr C 287, 30.10.1995, s. 29.

har inte godtagit Europaparlamentets ändringsförslag att bevilja en företrädare för Europaparlamentet observatörsstatus i kommittén.

- Artikel 9 har omarbetats i syfte att göra den klarare.
 - Artikel 10, där ett slutdatum och ett finansiellt referensbelopp har införts.
-